

До: Совет на втор циклус на студии
Факултет за биотехнички науки - Битола

БР. 09-379/1
24.06.2026 год.
Битола

Предмет: Извештај за оценка на пријава за изработка на магистерски труд под наслов
" Влијанието на кредитната изложеност на потрошувачите врз куповната моќ и
потрошувачката на агропрехранбени производи во услови на инфлација во
Република Северна Македонија" од кандидатот Андриана Јоцевска.

Советот на втор циклус на студии на Факултетот за биотехнички науки – Битола,
на својата седница одржана на 02.06.2026, со одлука бр. 02-334/2 од 02.06.2026, формира
Комисија за оценка на пријавата за изработка на магистерскиот труд од кандидатот
Андриана Јоцевска, студент на студиската програма Агроменаџмент, со досие број
244/АМ, и пријавената тема за изработка на магистерскиот труд, под наслов:

“Влијанието на кредитната изложеност на потрошувачите врз куповната моќ и
потрошувачката на агропрехранбени производи во услови на инфлација во Република
Северна Македонија”, во состав:

1. Доц. д-р Викторија Стојковски, претседател
2. Проф. д-р Катерина Бојковска, член
3. Проф. д-р Николче Јанкуловски, член

Од доставениот материјал, Комисијата констатира дека согласно со член 43 од
Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на втор
циклус студии на Универзитетот “ Св. Климент Охридски – Битола“, кандидатката со
пријавата за изработка на магистерскиот труд поднесе:

1. Биографски податоци,
2. Наслов на темата и предлог за ментор,
3. Образложение за научната и стручната оправданост на темата,
4. Цели и задачи на истражувањето,
5. Очекувани резултати и
6. Користена литература.

По деталниот преглед на пријавата и прилозите, а во согласност со Законот за Високо образование и Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на втор циклус на студии на Универзитетот “Св. Климент Охридски” – Битола, Комисијата до наставничкиот совет на втор циклус го поднесува следниот:

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци

Кандидатот дипломиран економист Андриана Јоцевска е родена на 12.12.1982 година во Битола. Средното образование го завршила во 2001 година во СОЕУ “Јане Сандански” во Битола, а високо образование завршила во 2006 година на Економски факултет, Прилеп при Универзитет “Св. Климент Охридски” - Битола, со што се стекнува со назив дипломиран економист.

Од странските јазици го владее англискиот јазик, а од компјутерски вештини има познавање од Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint, Microsoft Word и Internet.

2. Подобност на темата

Предложената тема “Влијанието на кредитната изложеност на потрошувачите врз куповната моќ и потрошувачката на агропрехранбени производи во услови на инфлација во Република Северна Македонија” е научно и општествено релевантна, бидејќи третира актуелна проблематика поврзана со финансиската состојба на домаќинствата, инфлаторните движења и потрошувачкото однесување.

Темата е соодветна за истражување поради нејзиниот интердисциплинарен карактер, кој ги поврзува областите на финансии, потрошувачка економија и агроекономија. Истражувањето ќе овозможи согледување на влијанието на кредитната задолженост врз куповната моќ на населението и врз потрошувачката на основните прехранбени производи во услови на зголемени ценовни притисоци.

Очекуваните резултати ќе придонесат кон проширување на научните сознанија за односот помеѓу кредитната изложеност и потрошувачката, како и кон обезбедување корисни информации за носителите на економски политики, финансиските институции и другите релевантни чинители. Од наведените причини, темата се оценува како целосно подобна за научно-истражувачка обработка.

Кандидатот во рамките на пријавата за изработка на магистерски труд на прегледен начин ги објаснува целите на истражувањето и дава опширно образложение, поткрепено со домашна и странска литература, во правец на актуелност на проблематиката.

Во последните неколку години, македонската економија, како мала и отворена економија е под силно влијание на глобалните инфлаторни притисоци, кои најизразено се рефлектираат преку растот на цените на агропрехранбените производи. Со оглед на тоа што храната зазема значителен дел од потрошувачката кошничка на македонските домаќинства, често надминувајќи 40% од вкупните трошоци, секое поместување кај овие цени има директно влијание врз куповната моќ на граѓаните.

Во ваков амбиент на намален реален доход, потрошувачите во Република Северна Македонија сè почесто се потпираат на финансискиот сектор за одржување на својата ликвидност. Податоците укажуваат на континуиран раст на кредитната изложеност на домаќинствата, особено преку потрошувачките кредити и негативните салда на тековните сметки, кои служат како механизам за премостување на јазот помеѓу приходите и зголемените животни трошоци. Меѓутоа, зголемената задолженост во услови на високи цени создава „маѓепсан круг“ каде, додека кредитите привремено ја одржуваат потрошувачката, долгорочните обврски за отплата дополнително го стеснуваат просторот за идна потрошувачка.

Како што истакнува кандидатката, овој труд има за цел да ја анализира меѓузависноста помеѓу кредитната активност и куповната моќ во специфичниот контекст на македонскиот агропрехранбен пазар. Преку испитување на податоците за инфлацијата и нивото на задолженост, истражувањето ќе се фокусира на прашањето: Дали кредитната изложеност е одржливо решение за заштита на животниот стандард или таа станува дополнителен товар кој ја продлабочува финансиската ранливост на македонскиот потрошувач?. Истражувањето ќе овозможи подобро разбирање на економското однесување на потрошувачите во услови на инфлација, како и идентификација на промените во навиките и приоритетите при купување храна.

Кандидатката истакнува дека агропрехранбената индустрија како еден од најважните сектори за националната економија, се соочува со бројни предизвици, а еден од нив е и потребата за креирање економски стратегии за заштита на стандардот на граѓаните. За таа цел истражувањето ќе придонесе кон проширување на сознанијата во областа на агроменаџментот и потрошувачкото однесување, преку анализа на економските фактори што влијаат врз пазарот на храна и финансиската стабилност на домаќинствата.

Значењето на истражувањето произлегува од можноста да се утврдат причинско-последичните врски помеѓу кредитната изложеност и потрошувачкото однесување на домаќинствата, како и да се идентификуваат промените во структурата на потрошувачката во услови на инфлација. Добиените резултати ќе обезбедат корисни сознанија за креирање соодветни економски, монетарни и социјални политики насочени кон зачувување на финансиската стабилност и благосостојбата на населението.

Научниот придонес на темата се состои во збогатување на постојните сознанија за интеракцијата помеѓу кредитирањето, инфлацијата и потрошувачката, додека нејзината практична вредност се согледува во можноста резултатите да бидат искористени од носителите на економските политики, финансиските институции и истражувачката јавност.

Кандидатот потенцира дека целите и задачите на истражувањето се повеќекратни и вклучуваат сеопфатна анализа на влијанието што кредитната задолженост на домаќинствата го има врз нивната способност за набавка на основни прехранбени производи во услови на висока инфлација во Република Северна Македонија. Понатаму, целта на трудот исто така е да се утврди степенот на поврзаност помеѓу задолженоста на домаќинствата, растот на цените и промените во потрошувачкото однесување. Целта на магистерскиот труд е предвидено да се оствари преку анализа на инфлаторните движења за да се истражи растот на цените на агропрехранбените производи во Република Северна Македонија во последниот период и нивното учество во потрошувачката кошничка, испитување на кредитната изложеност преку анализирање на официјалните податоци на Народна Банка на Република Северна Македонија за потрошувачките кредити и негативните салда на картичките, евалуација на куповната моќ за да се утврди реалниот пад на куповната моќ кај различните категории потрошувачи под влијание на повисоките трошоци за храна, утврдување на корелацијата преку статистичка или квалитативна анализа за да се поврзе нивото на задолженост со промените во навиките за купување храна и дефинирање на препораки за економски и агроменаџерски политики насочени кон заштита на потрошувачите, одржување на стабилноста на пазарот на агропрехранбени производи и ублажување на последиците од кредитната задолженост и инфлацијата врз домаќинствата.

Согласно тоа како клучни очекувани резултати од ова истражување се потврдување на постоење на директна корелација помеѓу растот на цените на агропрехранбените производи и зголемената употреба на потрошувачки кредити и негативни салда на платежните картички, што укажува дека кредитната задолженост сè почесто се користи

за задоволување на основни животни потреби. Исто така, се очекува да се утврди дека и покрај номиналниот раст на платите, реалната куповна моќ на населението се намалува поради зголемените трошоци за сервисирање на долговите, особено под влијание на повисоките каматни стапки, кои значително го оптоваруваат расположливиот доход на домаќинствата. Резултатите треба да покажат промена во потрошувачките навики, при што потрошувачите ќе се ориентираат кон поевтини и понискоквалитетни производи, додека неесенцијалните трошоци ќе бидат редуцирани со цел да се обезбедат средства за отплата на кредитите и основните прехранбени потреби. Исто така, се очекува да се идентификува зголемена финансиска ранливост кај домаќинствата со ниски и средни приходи, кај кои и мали промени во цените или каматните стапки можат да предизвикаат сериозни потешкотии во отплатата на долговите. Како краен резултат, истражувањето ќе укаже на потребата од поактивни регулаторни и социјални мерки, вклучително и контрола на маржите кај прехранбените производи, со цел ублажување на негативните ефекти од инфлацијата и кредитната изложеност врз потрошувачите.

3. Заклучок и предлог

Од претходно изложениот предлог проект за изработка на магистерски труд под наслов “ Влијанието на кредитната изложеност на потрошувачите врз куповната моќ и потрошувачката на агропрехранбени производи во услови на инфлација во Република Северна Македонија”, може да се заклучи следното:

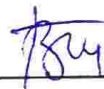
- со стекнатиот академски назив и положените испити кандидатката дипл. економист Андриана Јоцевска ги исполнува условите и критериумите за изработка на магистерски труд;
- од претходно стекнатото образование на кандидатката може да се констатира подобност за изработка на магистерскиот труд;
- од добиените резултати се очекува да се утврди степенот на влијание на кредитната изложеност на потрошувачите врз нивната куповна моќ и потрошувачката на агропрехранбени производи во услови на инфлација во Република Северна Македонија и ќе се идентификуваат промените во потрошувачкото однесување на домаќинствата предизвикани од зголемената задолженост и растот на цените на основните прехранбени производи. Исто така, истражувањето ќе покаже дали и во која мера кредитните обврски влијаат врз

структурата на потрошувачката, особено кај различни категории домаќинства според нивото на доход, степенот на задолженост и социо-економските карактеристики и ќе се утврдат најзначајните фактори кои ја определуваат куповната моќ на потрошувачите во инфлаторни услови.

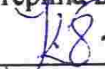
Имајќи ги во предвид предложените заклучоци, како и елаборатот за организирање на втор циклус на студии, комисијата на наставно – научниот совет му предлага да ја усвои пријавата за изработка на магистерски труд со наслов “Влијанието на кредитната изложеност на потрошувачите врз куповната моќ и потрошувачката на агропрехранбени производи во услови на инфлација во Република Северна Македонија”, за изработка на магистерски труд, предложена од страна на кандидатката дипломиран економист Андриана Јоцевска како подобна за изработка на магистерски труд.

Комисија за подобност:

1. Доцент д-р Викторија Стојковски, претседател

2. Проф. д-р Катерина Бојковска, член

3. Проф. д-р Никола Јанкуловски, член

